

Membres corresponents

Alà Baylac-Ferrer

Alà Baylac-Ferrer va néixer a Perpinyà el 1965 i com a natural del barri del Vernet, riu Tet enllà, va passar allí tota la seua infància i la seua adolescència. És en els anys vuitanta que s'interessa per la seua identitat catalana i per la llengua catalana, i comença a militar en un dels grups de joventuts catalanistes de la Catalunya del Nord. En ser alhora estudiant de llicenciatura d'història i estudiant de la recent llicenciatura d'estudis catalans de la Universitat de Perpinyà, funda l'Associació Catalana d'Estudiants. També com molts joves compromesos en aquell final dels anys vuitanta, integra la plantilla del *Punt Diari* en la seua edició de Perpinyà, una experiència que li fa tenir present constantment el paper dels mitjans de comunicació en la promoció de la llengua. Allà forja el seu pragmatisme i la seua pugnacitat que li permetran de fer progressar la tasca de la seua vida, ço és, la promoció i l'ús de la llengua catalana en una regió en la qual el català es troba en una situació fràgil i molt amenaçat per l'hegemonia del francès quan la generació de després de la Segona Guerra Mundial no rep més l'idioma dels seus pares.

Actualment, Alà Baylac-Ferrer treballa a la Universitat de Perpinyà, a l'IFCT (Institut Franco-Català Transfronterer), amb seu a la Casa dels Països Catalans. Hi és *maître de conférences*, o sigui, professor titular, i assumeix les funcions de direcció de l'esmentat institut des de fa dos anys.

Forma part del centre de recerca CRESEM (Centre de Recherches sur les Sociétés et Environnements en Méditerranées) i de l'equip ICRECS (Institut Català de Recerca en Ciències Socials). Es va doctorar el desembre del 2009 amb una tesi que té per títol «Societat, llengua i ensenyament del català a Catalunya Nord», un treball que va obtenir amb la menció d'excel·lent *cum laude*. Pertany a la secció 73 - Cultures i llengües regionals del CNU i està començant una HDR per tal de poder dirigir tesis d'aquí a alguns anys. Poc temps després de la tesi, el seu treball doctoral va ser editat en síntesi sota el títol *Catalunya Nord. Societat i identitat* (Perpinyà, Trabucaire, 2009, 204 p).

Ha publicat diversos treballs en el seu camp de predilecció científica, la sociolingüística:

— «L'ensenyament del català a la Catalunya del Nord: primer pas per a una eventual reversió lingüística», *Treballs de Sociolingüística Catalana* (Barcelona, Societat Catalana de Sociolingüística), núm. 23 (2013), p. 179-204, també disponible en línia a <http://revistes.iec.cat/index.php/TSC>, ISSN 0211-0784 (ed. impresa) i 2013-9136 (ed. electrònica).

— «La ideologia lingüística francesa i les llengües regionals avui. El cas del català a la Catalunya del Nord», *Treballs de Sociolingüística Catalana* (Barcelona, Societat Catalana de Sociolingüística), núm. 24 (2014), p. 57-87, també disponible en línia a <http://revistes.iec.cat/index.php/TSC>, ISSN 0211-0784 (ed. impresa) i 2013-9136 (ed. electrònica).

Ha publicat treballs d'estudi sobre la Catalunya del Nord:

— «Catalunya Nord», *DivÈrsia: Revista de la Càtedra sobre Diversitat Social de la Universitat Pompeu Fabra* (Barcelona, Universitat Pompeu Fabra), núm. 7 (2015), p. 19-41, ISSN 2014-8429.

Ha participat en molts col·loquis i també n'ha organitzat, sempre vinculats a la temàtica de la llengua que el guia des de fa més de trenta anys:

— «Apunts per una història lingüística i literària de la Guerra de 14 a Catalunya Nord», *Actes de les III Diades Ponsianes* (3 i 4 d'octubre de 2014), publicació en curs.

— «1915: l'assimilació identitària», *Actes de les IV Diades Ponsianes* (2 i 3 d'octubre de 2015), publicació en curs.

— «1915-2015: un segle d'agonia. I ara què?», *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Ceret* (9 d'octubre de 2015), publicació en curs.

— «Condicions i reptes per assegurar la transmissió lingüística del català a Catalunya Nord al segle 21», *Actes del 7è Congrés de l'Association Française des Catalanistes* (Perpinyà, 23 d'octubre de 2015), publicació en curs.

Baylac-Ferrer ha vingut tard a la recerca perquè el seu compromís amb la llengua l'ha fet actuar abans amb intensitat. Des que va esdevenir professor de secundària de llengua catalana en la primera promoció estatal de l'any 1993, ha dedicat la major part del seu temps al desenvolupament de l'ensenyament de la nostra llengua, al liceu de Ceret, on va exercir durant més de quinze anys, però també en molts àmbits afins per tal d'ajudar l'expressió, la promoció i el foment de la demanda. Baylac-Ferrer podria ser vist com un dels «creadors» de moltes escoles i línies bilingües gràcies a la seua lluita permanent i reconeguda.

Actualment és vicepresident de l'APLEC (Associació per l'Ensenyament en Català) i membre de la FLAREP (Fédération pour les Langues Régionales dans l'Enseignement Public), uns llocs clau per a poder actuar a favor del català en el marc francès.

Això, però, li ha permès de produir una investigació sobre ensenyament de la llengua a la Catalunya del Nord, un espai que ha eixamplat a vegades fins a Andorra, unes regions catalanoparlants prou originals amb uns treballs que li permeten de ser un dels millors coneixedors del tema.

— «Les implicacions transfrontereres de l'ensenyament del català a Catalunya Nord», a *Treballar a la frontera. La Generalitat de Catalunya a Perpinyà i a l'Alguer*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2010, p. 64-71.

— «L'enseignement de la langue et de la culture catalane comme outil de double intégration en Catalogne Nord», *XX Journées d'Histoire de l'Éducation. Cohésion sociale et éducation*, Andorra i Barcelona, Societat d'Història i de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, Societat Andorrana de Ciències, Universitat d'Andorra i Institut d'Estudis Catalans, p. 127-140.

— «Le catalan, langue des Pays Catalans» i «Sociolinguistique et enseignement en Catalogne Nord», *Langues et Cité* (París, Ministeri de la Cultura), núm. 21 (novembre 2012).

Participa, a més, en diversos grups de recerca d'arreu dels Països Catalans. És membre de:

— Grup d'història de la llengua de la Universitat de Girona.

— Xarxa CRUSCAT (Coneixement, representacions i ús del català), Institut d'Estudis Catalans, Barcelona.

— Societat Catalana de Sociolingüística, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona.

Col·labora amb la Facultat de Traducció i Interpretació de la UAB (és responsable de la part nord-catalana de la llicenciatura de traducció i interpretació); amb la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana; amb aquesta mateixa institució, l'Institut d'Estudis Catalans, i amb el Grup de recerques en llengües de la Universitat d'Andorra.

Les raons d'una candidatura

La Catalunya dita *del Nord* és part històrica del país. Tot i que el territori nord-català estigui representat en el si de la Secció Filològica (SF) de l'IEC per un membre numerari, un de numerari emèrit i un de corresponent, cal dir que la presència és, ara per ara, escassa per unes comarques que necessiten i que requereixen la major atenció per part de la nostra entitat. Més que mai, per unes raons sociolingüístiques que dibuixen un panorama a vegades prou pessimista, hem de reforçar la visibilitat de la Catalunya del Nord, sobretot en un moment en què alguns membres de l'SF per raons de salut són poc actius, en què hi ha necessitat d'un major recolzament i d'una més gran ajuda institucional per part de la nostra acadèmia i, sobretot, perquè la demanda de reconeixement i de consideració d'aquella part septentrional és cada dia més clara.

Tenim menester de més braços per a treballar en l'estudi, el desenvolupament, la revernacularització de la llengua catalana en aquella regió que n'és un dels bressols històrics: des del segon terç del segle XX, el català ha patit aquí una progressiva substitució lingüística, però malgrat tot és encara present en diverses formes per processos de transmissió intergeneracional. La llengua no hi és més aquella que va estudiar la dialectologia del segle XX, sinó que la seua particularitat ha experimentat grans canvis que han d'interessar moltíssim els treballs de la nostra entitat en general i de l'SF en particular.

Crec profundament que el paper permanent, la formació amb experiència i la feina diària que fa Alà Baylac-Ferrer és una manera de pal·liar un xic, gràcies a la seua gran capacitat de treball, aquelles mancances, aquella marginació que sofreix a vegades aquella zona respecte a la resta de la catalanofonia.

Les aportacions a l'SF com a membre corresponent

Avui com a director de l'IFCT, amb seu a la Universitat de Perpinyà, Alà Baylac-Ferrer duu a terme unes tasques de direcció administrativa, de docència universitària i d'investigació científica des del cor de l'únic punt del sistema d'ensenyament superior a França que té la carrera completa des de la llicenciatura fins al doctorat i al punt de convergència del sistema primari i secundari. En el dia a dia està en contacte permanent amb tota la jerarquia del món educacional nord-català, que a hores d'ara està passant per unes hores difícils a causa de la reforma dels instituts de secundària (*collèges*), una reforma que podria fer més fràgil tot el recorregut de l'ensenyament del català en el marc francès. Alà Baylac-Ferrer té relació directa amb totes les instàncies administratives (des de les escoles i els ajuntaments fins al ministeri) com també coneix perfectament tot el personal del món escolar local que ha contribuït a formar, tant en el seu pas per la secundària com per la universitat.

El ventall d'aportacions d'Alà Baylac-Ferrer a l'IEC és més ampli i variat: la seua implicació entre altres coses, en emissores de ràdio, en la direcció de revistes infantils, en la retolació dels noms de carrers de la vila de Perpinyà, en la difusió de la llengua a través d'un munt de manifestacions —voldria insistir en aquest paper seu de divulgació de la nostra recerca col·lectiva— posa de manifest que el seu coneixement profund del país podrà ajudar l'SF en els seus diversos projectes.

Avui ha passat a ser el referent sobre el coneixement de l'estat de la llengua al nord. Acaba de liderar i dirigir tot el procés de l'enquesta d'usos lingüístics de la Catalunya del Nord, ho ha fet tant amb les autoritats universitàries i polítiques locals, a les quals va convèncer de la necessitat, com amb els protagonistes i tècnics. Els resultats, que semblen menys pessimistes que el que es podia preveure, es faran sabedors en les setmanes que

venen. (Enquesta d'Usos Lingüístics de Catalunya Nord 2015, amb la Direcció de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i el Conseil Départemental. Preparació de l'enquesta, mostra, qüestionari, protocol lingüístic d'aplicació del qüestionari, anàlisi de resultats, treball de camp: octubre-novembre 2015, explotació 2016, projecte d'enquesta lingüística pel Fenolhedés: 2017.)

No cal dir que prop de trenta anys de confiança i feines mútues, em fan avui proposar com a membre de la nostra institució Alà Baylac-Ferrer. Ha intervingut ja en el marc de l'IEC: ha col·laborat en moltes feines que han dirigit diversos membres de l'Institut.

Per les seues qualitats humanes, per la seua feina imparable i quotidiana —en curs i de futur, i contemplant la que ja ha fet— en el món de la catalanitat i la catalanística en general i en el marc geogràfic entre Albera i Corberes en especial, per les seues recerques novadores i permanents en el camp de la sociolingüística en aquell territori que tant en va faltat, us demani el vot per Alà Baylac-Ferrer.

Text llegit pel senyor Joan Peytaví Deixona en el Ple del dia 9 de maig de 2016

Joan Beltran i Cavaller

Joan Beltran i Cavaller va néixer a Tortosa el 1933. Deixeu-me dir-vos que estic molt content, em sento molt honorat i especialment còmode de participar en la presentació al ple de l'IEC de la candidatura a membre corresponent de la Secció Filològica del senyor Joan Beltran i Cavaller. Molt content i honorat perquè tinc l'oportunitat de parlar-vos d'una persona per qui sento un gran respecte intel·lectual i una gran estima personal. I especialment còmode perquè estic absolutament convençut de la idoneïtat del candidat per a ocupar una plaça de membre corresponent.